

Стилістичним огріхом треба вважати вживання кількох додатків не тільки в родовому, а й в будь-якому відмінку (давальному, орудному). У писемній мові такого нагромадження їх треба уникати.

Важливо також пам'ятати, що «не завжди класики є еталоном норми, позаяк норма – категорія змінна. Зокрема, очевидним впливом російського синтаксису є дієслівне керування у двох словосполучах зв знаменитих Шевченкових рядків: женитися на багатій замість женитися з багатою; чужому навчається замість чужого навчається:

Не женися на багатій,	Не дуріте самі себе,
Бо вижене з хати,	Учітесь, читайте,
Не женися на убогій,	І чужому навчається,
Бо не будеш спати.	Й свого не цурайтесь...» [2, с. 140].

Отже, синтаксичне керування є фундаментальним зв'язком у мові, порушення якого спричиняє стилістичні огріхи та викривлення мовної норми. Опанування тонкощів цього зв'язку дасть змогу учням точніше висловлювати свої думки, розрізняти відтінки значень та влучно використовувати мовні засоби залежно від стилю (розмовного, наукового чи художнього).

Список використаних джерел

1. Мовчан П. Мова – явище космічне. Київ : ВУТ «Просвіта», 1994. 167 с.
2. Фаріон І. Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання): [посібник]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Мардзявко Катерина Олександрівна

доктор філософії

Миколаївський національний аграрний університет

Україна

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним упровадженням технологічних інновацій у виробничу, економічну, освітню та соціальну сфери. Автоматизація виробничих процесів, цифровізація, використання енергоощадних технологій, розвиток відновлюваної енергетики, інтелектуальних систем керування та нових матеріалів створюють додаткові можливості для підвищення ефективності використання ресурсів. Водночас технологічний розвиток супроводжується виникненням нових екологічних викликів, пов'язаних із ресурсоспоживанням, утворенням відходів, використання енергії та необхідністю оцінювання екологічних наслідків технічних рішень. За таких умов професійна підготовка майбутніх фахівців не

може обмежуватися формуванням лише спеціальних технічних або економічних компетентностей. Важливого значення набуває здатність майбутнього фахівця оцінювати вплили професійної діяльності на довкілля, раціонального використовувати природні ресурси, застосовувати екологічно орієнтовані технології та приймати обґрунтовані рішення з урахуванням принципів сталого розвитку. Закон України «Про освіту» визначає екологічну компетентність як одну з ключових компетентностей, що має формуватися в процесі освіти [1]. Саме тому формування екологічної компетентності доцільно розглядати як невід'ємну складову сучасної професійної освіти [1;2].

Екологічна компетентність майбутнього фахівця доцільно розглядати як інтегровану характеристику особистості, що поєднує систему екологічних знань, практичних умінь, ціннісних орієнтацій та готовність застосовувати їх у професійній діяльності. Її зміст не обмежується знанням основ екології. Важливим є розуміння взаємозв'язку між професійними рішеннями, технологічними процесами, використанням ресурсів та станом навколишнього середовища [3].

Технологічні інновації змінюють характер професійної діяльності та одночасно висувають нові вимоги до компетентностей фахівців. Наприклад, використання автоматизованих системи моніторингу забезпечують контроль параметрів технологічних процесів, а сучасні енергоефективні установки сприяють зменшенню витрат енергії. Проте ефективність таких технологій значною мірою залежить ввід рівня підготовки персоналу, його здатності правильно оцінювати технологічні та екологічні наслідки прийнятих рішень.

У цьому контексті формування екологічної компетентності має здійснюватися не ізольовано в межах окремої навчальної дисципліни, а системно та міждисциплінарно. Екологічний компонент може інтегруватися у зміст професійних. Технічних, економічних та педагогічних дисциплін. Такий підхід дає змогу продемонструвати здобувачам освіти практичний зв'язок між професійним знаннями та екологічними аспектами майбутньої діяльності. Важливим педагогічним інструментом є використання проблемно-орієнтованого навчання. Здобувачам освіти можуть пропонуватися реальні або змодельовані професійні ситуації, у яких необхідно обрати технологічне рішення з урахуванням його енергетичної, економічної та екологічної ефективності. Наприклад, під час вибору технологічного обладнання можна порівнювати не лише його продуктивність і вартість а й енергоспоживання, ресурсомісткість, можливість повторного використання матеріалів та потенційний вплив на довкілля. Це сприяє переходу від засвоєння теоретичних знань до формування здатності використовувати їх для вирішення комплексних професійних завдань.

Перспективним напрямом є також застосування цифрових технологій у процесі екологічної підготовки. Віртуальне моделювання, цифрові лабораторії, системи моніторингу та аналізу даних дозволяють демонструвати наслідки різних технологічних рішень без безпосереднього впливу на реальні виробничі об'єкти. Здобувачі освіти можуть аналізувати показники споживання енергії та ресурсів, моделювати зміни технологічних режимів, визначати потенційні джерела втрат і оцінювати ефективність запропонованих заходів. Окремого

значення набуває проектна діяльність. Виконання навчальних проектів екологічного спрямування дозволяє поєднати теоретичні знання з практичними навичками. Предметом таких проектів можуть бути підвищення енергоефективності обладнання, оптимізація використання водних ресурсів, зменшення кількості виробничих відходів, удосконалення систем контролю технологічних процесів, використання відновлювальних джерел енергії тощо. У процесі роботи над проектом здобувач освіти не лише визначає екологічну проблему, а й обґрунтовує можливі шляхи її вирішення, оцінює технічні та економічні параметри запропонованого рішення [2;4].

Важливою складовою формування екологічної компетентності є розвиток екологічно відповідального професійного мислення. Майбутній фахівець має розуміти, що технологічна ефективність не завжди може оцінюватися включно за показниками продуктивності або економічної доцільності. Сучасний підхід передбачає комплексне врахування технічних, економічних та екологічних чинників. Саме поєднання цих складових дає можливість приймати більш обґрунтовані професійні рішення.

Педагогічний процес у цьому випадку має бути спрямований не лише на передачу знань, а й на формування відповідального ставлення до результатів професійної діяльності. Для цього доцільно використовувати дискусії, аналіз практичних ситуацій, кейс-метод, проектне навчання, дослідницькі завдання, роботу з цифровими даними та міждисциплінарні практичні завдання. Такі форми навчання сприяють розвитку самостійності, критичного мислення та здатності оцінювати довгострокові наслідки технологічних рішень.

Таким чином, технологічні інновації доцільно розглядати не лише як об'єкт професійного вивчення, а і як засіб формування екологічно відповідального фахівця. Використання сучасних цифрових та інноваційних технологій в освітньому процесі створює можливості для моделювання професійних ситуацій, аналізу ресурсоспоживання, оцінювання екологічних ризиків та пошуку оптимальних технологічних рішень.

Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців є важливою складовою сучасної професійної освіти в умовах технологічних змін. Її розвиток передбачає поєднання екологічних знань із професійними вміннями, цифровим компетентностями та здатністю приймати відповідальні рішення. Ефективність цього процесу може забезпечувати інтеграцією екологічного компоненту у професійну підготовку, використанням проблемно-орієнтовано, проектного та міждисциплінарного навчання, а також застосування цифрових технологій і моделювання. Формування екологічно компетентного фахівця має розглядатися як довготривалий педагогічний процес, спрямований на підготовку особистості, здатної враховувати екологічні наслідки професійних рішень та використовувати технологічні інновації для раціонального використання ресурсів. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку професійної освіти та сприяє формуванню фахівців готових працювати в умовах технологічної модернізації та зростання вимог до екологічної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (дата звернення: 01.10.2026).
2. Bianchi G., Pisiotis U., Cabrera M. GreenComp – The European sustainability competence framework. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2022. 44 p. DOI: <https://doi.org/10.2760/13286>.
3. Яблуновська К. О. Теоретичні основи формування екологічної компетентності майбутніх викладачів аграрних закладів вищої освіти. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. 2018. Вип. 15. С. 47–53.
4. Яблуновська К. Розвиток екологічної компетентності майбутніх викладачів спеціальних дисциплін закладів професійної освіти аграрної галузі: підсумки педагогічного експерименту. Professional Pedagogics. 2021. Т. 2, № 23. С. 46–52. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2021.23.46-52>.

**ORGANISING A GROUP SESSION IN THE COURSE
“FUNDAMENTALS OF CRITICAL THINKING”
THROUGH SCENARIO-BASED SIMULATION**

Nahorny Maksym Serhiiovich

Senior Instructor

Grodz Natalia Mykolayivna

PhD in Pedagogic Sciences

Department of Fundamental Sciences

Hetman Petro Sahaidachnyi

National Army Academy, Ukraine

Abstract. This paper examines the organisation of a group session in the course “Fundamentals of Critical Thinking” through scenario-based simulation. It proposes an organisational model comprising preparation, initial analysis, work with an evolving scenario, presentation of results, and reflective debriefing. The instructor’s actions, cadets’ activities, and expected outputs are specified for each stage. The paper explains how individual reasoning can be combined with small-group work and whole-class discussion. It outlines procedures for applying previously studied methods, reviewing results after receiving new information, and returning to earlier stages when necessary. A distinction is drawn between examining the justification of an answer and reflecting on the process through which it was reached. The proposed model is intended to support lesson planning and delivery and requires further classroom testing.

Keywords: critical thinking; scenario-based simulation; group session; cadets; learning interaction; reflection.